

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-24-36, факс: 255-39-64

№ _____

"03" грудня 2020 р.

Науменку Д.С.

Шановний Денисе Сергійовичу!

За дорученням Першого заступника Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука повідомляємо про завершення розгляду Вашої електронної петиції під назвою «Про заборону сайтів, що транслюють російські телеканали». У цьому документі Ви вимагаєте: ініціювати проведення правоохоронними органами розслідування з метою виявлення сайтів, які здійснюють трансляцію зазначених телеканалів; заборонити діяльність таких сайтів з метою припинення пропагандистського впливу країни-агресора на території України; сприяти виявленню та запобіганню спробам обійти зазначені заборони в подальшому.

Відповідно до статті 23-¹ Закону України «Про звернення громадян» Вашу петицію було розміщено на Офіційному веб-порталі Верховної Ради України 28 липня 2020 року, а збір підписів на її підтримку завершився 28 жовтня 2020 року. За вказаний період, що є максимально можливим, на підтримку Вашої петиції отримано 681 (*Шістсот вісімдесят один*) підпис. Петиція, адресована парламенту, розглядається у порядку, встановленому статтею 23-¹ зазначеного Закону, за умови збору на її підтримку **не менш як 25000 підписів громадян**. Оскільки Ваша петиція протягом цього максимального строку не набрала необхідної кількості голосів, вона надалі розглядалася як звернення громадянина.

Компетенція комітетів Верховної Ради визначається Конституцією України, законами України, іншими нормативно-правовими актами, які стосуються повноважень (*предмета відання*) кожного комітету. Правовий статус комітетів Верховної Ради України, їх функції та організаційні основи діяльності визначені Законом України «Про комітети Верховної Ради України» (*чинна редакція від 24.10.2020 р.*). Згідно з Додатком до Постанови Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-ІХ (*п. 4*) до предмета відання Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики, серед іншого, віднесені питання електронних засобів масової інформації, у тому числі соціальних медіа, мережі Інтернет, а також питання державної політики у сфері інформації та інформаційної безпеки (крім питань, що належать до сфери національної безпеки та оборони).

З урахуванням предмета відання Комітету та змісту частини третьої статті 21 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», а також порушених у Вашому зверненні питань повідомляємо наступне.

Постійно діючим конституційним колегіальним органом з нагляду за дотриманням законів України у сфері телерадіомовлення та здійснення відповідних регуляторних повноважень, є Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення. Національна рада у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про телебачення і радіомовлення», «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», іншими законами. Відповідно до чинного законодавства ця діяльність ґрунтується на принципах законності, незалежності, об'єктивності, прозорості, доступності для громадськості, врахування культурної, ідеологічної та політичної багатоманітності в суспільстві, врахування загально визнаних міжнародних норм та стандартів у галузі телерадіомовлення, повноти і всебічного розгляду питань та обґрунтованості прийнятих рішень. Національна рада не може делегувати свої повноваження третім особам.

Водночас законодавчого регулювання питань які Ви ставите у своєму зверненні, стосуються Конституція України (*статті 17, 34*), закони України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», «Про національну безпеку України», «Про санкції», «Про телекомунікації», інші закони, низка міжнародних документів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Відповідно до статті 17 Основного Закону захист інформаційної безпеки України є однією з найважливішими функцій держави та справою всього Українського народу. При цьому Конституція гарантує кожному право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію, тощо; здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

Слід мати на увазі: для правомірного/пропорційного обмеження прав людини держава в особі своїх правоохоронних, контролюючих і судових органів має дотриматись сукупності таких умов: наявність легітимної мети (наприклад, здійснення виправданих заходів в інтересах національної безпеки); обмеження передбачене законом; обмеження є необхідним у демократичному суспільстві. Коли йдеться про обмеження прав людини в мережі Інтернет (*а саме такого обмеження стосується Ваше звернення*), то в цій сфері необхідністю є наявність четвертої умови: застосування обмеження має реалізуватися виключно на підставі рішення суду.

Важливим з точки зору дотримання міжнародних стандартів в сфері інтернет є обмежувальне та точне застосування правоохоронними органами й судами норм Кримінального кодексу України (ККУ) щодо злочинів проти основ національної безпеки України, а також інших злочинів. Йдеться про таке:

публічні заклики до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або до захоплення державної влади, а також розповсюдження матеріалів із закликами до вчинення таких дій (*частина друга статті 109 ККУ*); умисні дії, вчинені з метою зміни меж території або держкордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією, **публічні заклики** чи розповсюдження матеріалів із закликами до вчинення таких дій (*частина перша статті 110 ККУ*); перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань в особливий період (*частина перша статті 114-1 ККУ*).

Можливих шляхів вирішення викликів та загроз в Інтернет-сфері стосуються й такі засадничі державні документи, як Стратегія кібербезпеки України та Доктрина інформаційної безпеки України, введені в дію відповідними Указами Президента України (№№ 96/2016; 47/2017). Застосування спеціальних обмежувальних заходів у частині «заборони Інтернет-провайдером надання послуг з доступу користувачам мережі Інтернет до ресурсів/сервісів, в т.ч. субдоменів» стосується Указ Президента України №126/2018, яким введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 травня 2018 року про застосування таких санкцій.

Таким чином, в Україні напрацьована певна правова база для протидії інформаційним викликам і загрозам. Водночас аналіз стану та практики застосування вітчизняного законодавства в Інтернет-сфері засвідчує необхідність здійснення в Україні подальшої **модернізації такого нормативно-правового регулювання**, в тому числі з урахуванням загроз, зумовлених військовою агресією РФ.

Верховна Рада України дев'ятого скликання вже здійснила певні кроки в цьому напрямі. Серед напрацьованих – проект Закону про медіа (реєстраційний № 2693-д від 02.07.2020 р.), ініціатором і головним з розгляду якого є наш Комітет. Нині цей документ після широкого громадського обговорення та доопрацювання робочою групою Комітету очікує розгляду в першому читанні. Також на розгляді в парламенті перебуває низка законопроектів щодо спеціальних повноважень у сфері інформаційної безпеки, якими пропонується наділити правоохоронні органи (головними з розгляду цих законопроектів є інші профільні комітети).

Ваші пропозиції, які стосуються предмета відання Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики, взяті до відома для врахування в подальшій роботі з удосконалення законодавства у сфері Інтернет.

З повагою

Перший заступник
голови Комітету

Ірина КОНСТАНКЕВИЧ

